

καδ.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ.): *Ἀφέα πονεῖ Κερασ.* 6) Μεγαλοφώνως Ἀστυπ. Θράκ. (Αἰν. Μάδυτ. Στέρον.) Κυδων. Κῶς Μακεδ. (Χαλκιδ.) Νίσυρ. Πόντ. (Τραπ.) Σκῦρ. Στερ-ελλ. (Αἰτωλ.) Χίος — *Λεξ.* Πόππλετ. Ἐλευθερουδ. Πρω.: *Μιλῶ ἀπὸ Κυδων. Χίος κ.ά. Φωνάζω ἀπὸ Σκῦρ. Διαβάζω ἀπὸ Χίος || Φρ. Τὸν πῆρι ἀπὸ τὸν ἡχὸ (ὁμιλεῖ ὁργίλως) Αἰτωλ. || Παροιμ. Ἀπὸ τὸ πῆρες καὶ δὲν τὸ βγάζεις πέρα (ἐπὶ τῶν ὑπερβαλλόντων τὰς ἑαυτῶν δυνάμεις) Λεξ. Ἐλευθερουδ. Συνών. ἀπατα, ἀπινά.*

ἀπαγοργά ἐπίρρ. ἀμάρτ. ἀπαγοργὰ Πελοπν. (Βούρβουρ.) *ᾠδουργίς* Πελοπν. (Βούρβουρ.) ἀπιο-σουργίς Κρήτ. ἀπισβουργίς Κρήτ.

Ἐκ τῶν ἐπιρρ. ἀπὰ καὶ γοργά.

Ταχέως ἐνθ' ἄν.: *Ἀπισβουργίς κάνει τὴ δουλειά τῆς Κρήτ. Καὶ ἐν συνεκφορᾷ μετὰ τῆς προθέσεως εἰς καὶ τοῦ ἄρθρου: Ὑ τ' ἀπισβουργίς νὰ πὰς καὶ νὰ ῥθῆς αὐτόθ. Ὑ τ' ἀπισβουργίς ἤλεσε τὸ σ'τάρι αὐτόθ.*

ἀπάδα ἡ, Α.Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) Ἡπ. Θήρ. Θράκ. (Ἀδριανούπ. Αἰν. Σουφλ.) Ἰόνιοι Νῆσ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Πόντ. (Ἀμισ.) Σίφν.—ΑΒαλαωρ. Ἔργα 3,220 ΠΒλαστοῦ Ἀρῶ 180 ΚΠαλαμ. Φλογέρ. βασιλ. 32 — *Λεξ.* Ἐλευθερουδ. Μ'Εγκυκλ. Βλαστ. Δημητρ. ἀπάδα Ἡπ. (Ζαγόρ.) Κεφαλλ. Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀπὸς καὶ τῆς καταλ. -άδα (Ι).

1) Τὸ νὰ ὀργίζεται κανεῖς εὐκόλως Ἡπ. Ἰόνιοι Νῆσ. Σίφν.—ΑΒαλαωρ. ἐνθ' ἄν. *Λεξ.* Ἐλευθερουδ. Μ'Εγκυκλ.: *Δὲν ἔχουν βασταμοὺς οἱ ἀπάδες του Ἰόνιοι Νῆσ. || Ποίημ.*

Εἶχε γλυκάνει τὴν καρδιά τοῦ Ὀμὲρ πασσᾶ Βριόνη καὶ τοῦ ἤε σβήσει τὴ χολή, τὴν ἄγρια τὴν ἀπάδα Ὑ τ' ἀνδρειωμένα σωθικά

ΑΒαλαωρ. ἐνθ' ἄν. 2) Ὁξύτης, δριμύτης Ἡπ. (Ζαγόρ. κ.ά.) Θήρ. Θράκ. (Ἀδριανούπ. Αἰν. Σουφλ.) Λυκ. (Λιβύσσ.) Πόντ. (Ἀμισ. Σάντ.) — *Λεξ.* Ἐλευθερουδ. Βλαστ. Δημητρ.: *Ἡ ἀπάδα τοῦ ξιδιού Ζαγόρ. Ἡ ἀπάδα τῆς κουπριάς Σουφλ.*

3) Σφοδρότης ΠΒλαστός ἐνθ' ἄν. ΚΠαλαμ. ἐνθ' ἄν.: Ποίημ.

Ἀνεμούρας στροβίλιζε ἀπάδα

ΠΒλαστός ἐνθ' ἄν.

Τῆς αὔρας ποῦ τοῦ λιοπυριού μερεῦει τὴν ἀπάδα

ΚΠαλαμ. ἐνθ' ἄν. 4) Ὁ ἐρεθισμὸς ἐπιδερμίδος Κεφαλλ.

ἀπαθῆτε προστ. Πόντ. (Ἀμισ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπά.

Κάνετε γρήγορα, σπεύσατε, ταχύνετε.

ἀπάθωτος ἐπίθ. *Λεξ.* Κομ. Μπριγκ. ἀπάθωτους Θράκ. (Ἀδριανούπ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. παθωτός.

Ὁ μὴ ἐπιστρωθεῖς μὲ ψάθαν, ἐπὶ δαπέδου.

ἀπαλίδιστος ἐπίθ. Θήρ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *παλιδιστός < παλιδιάζω.

Ἀπαλίδιστος 1, ὁ ἰδ.

ἀπαλίδιστος ἐπίθ. σύνηθ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. παλιδιστός.

1) Ὁ μὴ κοπεῖς μὲ ψαλίδα: Ἀπαλίδιστο μουστάκι - παν-νι-ῦφασμα κττ. Συνών. ἀπαλιδιστός, ἀπαλίδω-τος 1. 2) Μεταφ. ὁ μὴ περικοπεῖς: Ἀπαλίδιστοι μισθοί. Ἀπαλίδιστα ἔξοδα. Συνών. ἀπαλίδωτος 2.

ἀπαλιδοκούρευτος ἐπίθ. Κρήτ. Πελοπν. (Ἀνδρίτσ. Λακων. Παππούλ.) Χίος ἀπαλιδοκούρευτος Χίος ἀπα-λιδοκούρευτος Πελοπν. (Λακεδ.)

ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *παλιδοκούρευ-τός < παλιδοκούρεύω ἀμαρτ. Τὸ ἀπαλιδοκού-ρευτος ἐκ τοῦ θέμ. τοῦ ἐνεστώτος.

Ὁ μὴ κουρευθεῖς μὲ ψαλίδα ἐνθ' ἄν.: Αἰνίγμ.

Ἀπιασθῇ καὶ ἀμάλλιασθῇ καὶ ἀπαλιδοκούρευθῇ (ὁ ὄφις) Χίος

Ἀπιαστο καὶ ἀμάλλιαστο καὶ ἀπαλιδοκούρευτο (συνών. τῷ προηγουμένῳ) Κρήτ.

Νύχτα πᾶσι ὁ δύστηνος, | ἄξουρος καὶ νηστικός καὶ ἀπαλιδοκούρευτος, | καὶ ἀπ' τῇ γλῶσσᾳ μ' ἄδραξε, εἰς τὸν τοῖχο βάρεσα, | ψιλὴ φωνίτσα ἔβγαλα, ὅσο καὶ ἂν ἐδυνάστηκα (ὁ ἱερεὺς κρούων τὸν κώδωνα) Λακων.

ἀπαλίδωτος ἐπίθ. Θήρ. Πόντ. (Τραπ.)—*Λεξ.* Μπριγκ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. παλίδωτός.

1) Ἀπαλίδιστος 1, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἄν. 2) Ἀπαλί-διστος 2, ὁ ἰδ. Θήρ.: *Σύδαλε τὸ λύχνο νὰ φέξῃ, εἶναι ἀπαλίδωτος.*

ἄψαλτα ἐπίρρ. Θράκ. (Ἀδριανούπ.) κ.ά.—*Λεξ.* Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄψαλτος.

Χωρὶς ψαλμοδίαν, χωρὶς ἐκκλησιαστικὴν τελετὴν καὶ μεταφ. ἀδόξως ἐνθ' ἄν.: Φρ. Θὰ σὲ στείλουν ἄψαλτα (θὰ σὲ ἀποπέμψω ἀδόξως) Ἀδριανούπ. Θὰ πάμε ἄψαλτα (θὰ νικη-θῶμεν αἰσχροῶς) *Λεξ.* Δημητρ.

ἄψαλτος ἐπίθ. πολλαχ. καὶ Πόντ. (Τραπ.) ἄψαλλος Κρήτ.

Τὸ μεσν. ἐπίθ. ἄψαλτος. Τὸ ἄψαλλος νεώτερος σχηματισμὸς ἐκ τοῦ ἐνεστώτος.

1) Ὁ μὴ ψαλεῖς, ἐπὶ ἐκκλησιαστικοῦ ἔσματος πολλαχ.: *Ἀψαλτο τροπάρι. Ἀψαλτη καταβασία πολλαχ.* 2) Ἐκεῖ-νος εἰς τὸν ὅποιον δὲν ἐψάλη ἡ συνηθισμένη ἐκκλησια-στικὴ ἀκολουθία, ἐπὶ κολλύβων, νεκροῦ κττ. πολλαχ.: *Κόλλυβα ἄψαλτα. Τὸν ἔθαψαν ἄψαλτο πολλαχ. «Νὰ κατα-ποντισθῇ εἰς τὸ κῦμα ἄψαλτος, ἀσαβάνωτος, ἀμοιρολόγη-τος» ΑΠαπαδιαμ. Νοσταλγ. 92 || Φρ. Πῆγε ἄψαλτος (κατε-στράφη ταχέως καὶ παντελῶς) Λεξ. Δημητρ. Νικηρὸς ἄψαλ-τους (ἐπὶ λίαν φιλασθένου καὶ ὠχροῦ) Θράκ. (Μάδυτ.) β) Μεταφ. ὁ μὴ ἐπιπληχθεῖς (πβ. τὴν φρ. τοῦ τὰ ψαλε = τὸν ἐπέπληξε) Πελοπν. (Ἀρκαδ.)—*Λεξ.* Πρω. Δημητρ. 3) Ὁ μὴ ὑμνούμενος δι' ἐκκλησιαστικῶν ὕμνων Κρήτ.: ἄσμ.*

Ἀψαλλὴ καὶ ἀλειτρούνη νὰ ῥοῖ, ἀγὰ Ἐλένη, ποῦ δὲν ἐπαρηγόρησες τὴ μάνα τὴ θλιμμένη.

β) Ὁ μὴ λειτουργούμενος, ὁ ἄνευ λειτουργίας, ἐπὶ ναοῦ πολλαχ.: *Ἀψαλτο ἔξωκλήσι. Συνών. ἀλειτρούρ-γητος 1.* 4) Ἐνεργ. ἐκεῖνος ὅστις δὲν ἔψαλε σύνηθ.: *Θύμωσε ὁ ψάλτης καὶ ἔφυγε ἄψαλτος Λεξ. Δημητρ.*

ἀψαμένη ἡ, Σάμ. ψαμένη Σάμ.

Ἡ ἀρχ. μετοχ. ἀψαμένη τοῦ ρ. ἄπτομαι.

Ἡ λέξις εὐρίσκεται μόνον εἰς τὴν φρ. κυρ' ἀψαμένη, διὰ τῆς ὁποίας προσφωνεῖται κατὰ τὴν βάπτισιν τοῦ νεο-γεννήτου ἡ μαῖα ἢ παραστᾶσα εἰς τὴν γέννησίν του (ἡ λ. ἐκ τῆς εὐχῆς τὴν ὁποίαν ἀναγινώσκει ὁ ἱερεὺς ὑπὲρ τῆς λεχοῦς. Ἰδ. Εὐχολόγ. ἐκδ. Goar σ. 262 «καὶ τῇ δούλῃ σου τῇδε καὶ παντὶ τῷ οἴκῳ ᾧ ἐγεννήθη τὸ παιδίον καὶ τοῖς ἀψαμένοις αὐτῆς»).

ἀψαμίκωτος ἐπίθ. Σύμ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *ψαμικωτός < ψα-μικώνω.

Ἀδηλητηρίαστος: *Ψάριν ἀψαμίκωτον. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀψάκωτος.*